

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streinditate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prandului Nr. 15. Inseratele se primesc la administraţie. Preţul după tarife şi învechit. Manuscrisele nu se înapoază. TELEFON Nr. 226.

Principiul naţionalităţilor.

Bucureşti, Februarie 1916

Intre multele probleme ridicate de configuraţiunea europeană care s'a lăsat decamdată până în Asia Mică, figurează una, principala, preconizată prin formula principiului naţionalităţilor.

Chestiunea fiind la ordinea zilei, ea a fost imbrăţoşată de dl. M. Djuvara, care la »Ceroul de studii al partidului naţional-liberal din Bucureşti, a vorbit zilele trecute despre »Consideraţiuni asupra principiului naţionalităţilor».

D-l. M. Djuvara a început să-şi dezvolte conferinţa prin a face o definiţie a naţiunilor şi a arăta nucleul care leagă pe indivizi de acelaşi sânge şi de aceeaşi credinţă într-o mare mulţime care formează o naţiune.

Arătând, în ce priveşte principiul naţionalităţilor, că în războiul actual el este apărat de un mare grup de puteri europene, dl. M. Djuvara a atins în parţială baza valorii acestui principiu, după cum urmează:

Rămâne să constatăm acum pe ce se întemeiază valoarea ce o atribuim principiului naţional.

Dacă e adevărat că fiinţa individului trebuie respectată în libertatea sa, precum a propovădit Revoluţia Franceză, atunci este adevărat că şi o naţiune are aceleaşi drepturi: aceasta înseamnă că e şi ea tot o persoană. De ce?

Dacă noi avem drepturi (deci şi datorii) aceasta se datoreşte faptului că suntem şi putem fi, fiecare din noi şi numai aşa cum suntem fiecare, creatorii unor valori culturale. Altfel a ni se atribui drepturi n'ar avea nici un înţeles. Aci stă fundamentul liberalismului: el trebuie să activeze posibilitatea dată fiecărei fiinţe raţionale de a produce valori noi; în acest înţeles liberalismul nu propagă numai o negaţiune ci şi o afirmaţiune pozitivă şi astfel se naşte principiul solidarităţii. Astfel Statul devine un agent propagator al culturii; el ajută crearea ei şi prin aceasta el câştigă o însemnătate nebănuită: fără el orice efort serios ar fi foarte greu.

Dar concepţia trebuie împinsă mai departe. Individul fără naţiune este o pură abstracţiune, după cum şi un suflet naţional fără suferinţe individuale nu se poate înţelege. Astfel dacă e vorba de o crea-

ţiune de valori, atunci ea se datoreşte în acelaşi grad şi naţiunii ca şi individului. Un suflet, material şi izvor de creaţiune, nu poate exista decât prin îmbinarea fericită a celor două extreme: individul şi naţiunea. Astfel nu e nici un motiv ca să personificăm pe cel dintâi şi să nu personificăm naţiunea. Din contra, valoarea culturală a celei de a doua pare cel puţin tot aşa de însemnată: astfel ajungem la ideea că naţiunea e o persoană juridică.

Statul prin urmare, într-o măsură este reprezentant al naţiunii, cu care coincide, prin o nouă însemnătate, nu este un simplu instrument negativ de perfecţiune, ci devine un scop de sine: se ajunge astfel a se înţelege însemnătatea nemăsurată care se dă ideii de stat în orice formaţiune politică naţională curată. El ajunge astfel cu drept cuvânt a fi considerat ca un ideal; *expresiunea acestui ideal este însuşi principiul naţionalităţilor.*

Baza acestei concepţiuni stă în aceea că ori-ce naţiune reprezentată prin stat, va trebui să aibă drepturile sale: astfel o societate a naţiunilor se naşte în care dreptul extern împrumută toate categoriile dreptului intern.

O asemenea societate de drept între naţiuni rămâne însă un simplu ideal. În fapt ideea de drept astfel desfăşurată trebuie să sufere o deviere tocmai spre a rămânea în cadrele dreptului: între naţiuni, mai ales când e vorba de interese vitale, trebuie să domine principiul reciprocităţii, — şi trebuie să observăm că întotdeauna interesele ce se agită sunt vitale.

Astfel, idealul juridic schiţat mai sus rămâne pe planul din urmă: *el nu poate fi decât fiinţa din urmă a politicii noastre.* Inspiraţi de el nu putem aspira la incorporarea unei populaţiuni străine; dar dacă necesităţi imateriale inexorabile ne-ar duce la un asemenea rezultat, liberalismul cel mai sincer şi mai desăvârşit trebuie să inspire politica noastră faţă de ele, întru siguranţa Statului nostru naţional.

Din contra; mijloacele de acţiune nu pot, în politica externă, a fi măsurate după categoriile dreptului intern. Aci principiul reciprocităţii ne comandă o politică atentă numai la interesele noastre, uitarea ori-

cării alt interes şi aprecierea sănătoasă în totdeauna numai a realităţilor. Un »egoism» sacru trebuie să ne inspire, întocmai după cum inspiră pe toţi ceilalţi. A avea o altă concepţie este a ne primejdi neamul. În clipele de faţă lupta e aşa de aprigă, că nu se poate nici un stat gândi la filantropie. Fiecare va încerca în felul său realizarea intereselor sale. Imperialismele europene se ciocnesc fiecare cu nădejdea de a eşi biruitor.

Intr-o asemenea situaţiune statul nostru, aşezat tocmai între cele două blocuri imense, cari în formidabila lor ciocnire, ameninţă să-l prindă între ele, trebuie să ştie să-şi păstreze forţele intacte spre a face numai o politică naţională, inspirată numai de realităţile politice din prezent. Primejdia cea mai mare în care putem cădea este aceea de a măsura evenimentele internaţionale de azi cu măsura pe care o întrebuiţăm în relaţiunile private de drept între particulari: a doua ar fi ca, într'un avânt generos dar nejustificat, să uităm realităţile grele care ne înconjoară de o parte şi de alta şi să ne lăsăm luaţi de curentul celor cari, cu toată sinceritatea sufletului lor, socotesc că tot aceea ce cred şi doresc se şi întâmplă în realitate.

Din camera italiană. Din Zürich se comunică cu datul de 2 Martie următoarele:

La începutul şedinţei de deschidere a camerei din Roma deputatul reform-socialist Bissolati, un sunocent intervenţionist, a declarat, că Italia priveşte tremurând la lupta îngrozitoare a Franţei, ce se dă la Verdun. Franţa, a zis el, poate fi sigură, că şi sentimentele Italiei la Leonzo nu luptă numai contra Austro-Ungariei, ci şi contra Germaniei. Dep. Bissolati roagă apoi pe preşedinte să transmită Franţei asigurarea solidarităţii italiene. (Aplauze).

Camera a aşteptat înzadar câteva momente, ca Sonnino, sau un alt ministru prezent, să aprobe. Apoi preşedintele Marcora a declarat, că va îndeplini dorinţa lui Bissolati, deoarece prevede, că nimeni nu are nimic în contră.

Diferitele ziare, cari reprezintă vederile intervenţioniste ale lui Bissolati, îşi exprimă părerea de rău, că toţi ministrii au tăcut. Ele îşi renouesc ameninţările contra cabinetului. Frac-

ţiunea socialistă ostentativ a întrelăsat ori-ce semn, care ar fi putut arăta o aprobare sau sprijinire a enunţaţiunii lui Bissolati.

Germanii din Austria

Ce aşteaptă Germanii din Austria după încheierea războiului.

Viena, Martie 1916.

Zilele trecute partidul creştin social din Viena a ţinut o întrunire, la care prinţul Alois Lichtenstein a rostit între aplauzele asistenţei numeroase, un important discurs, în care a fixat postulatele elementului german din Austria după încheierea actualului războiu.

Acest discurs, în care se vorbeşte despre viitorul Moarşiei noastre, prezentând multe momente interesante, îi redau aici »Inflamaţie generală».

În chestia externă stăm bine. Situaţia aliaţilor e cât se poate de bună. În mâinile noastre se află un teritoriu de 10.000 mile², iar entitatea prezintă un uriaş deficit de teritorii, de oameni, de prestigii şi iluziuni. În discursurile publice se ademenesc cu toţii şi sperază învingeri grandioase, numai Salandra a avut curajul să recunoască înfrângerea şi a pus în vedere retragerea sa din viaţa publică.

Pe ce baze se va încheia războiul?

Rusia va fi păgubaşul principal, pentru că Rusia a pierdut mai multe teritorii şi mai mulţi oameni. Influenţa sa din Balcani s-a sfârşit şi tot aşa şi cucerirea Constantinopolului; visul lui Petru cel Mare şi al ţarinei Catarina s'a topit. Europa a trăit o jumătate de veac sub presiunea colosului de nord. În apropierea imperiului rusesc au stagnat sub influinţa cutropitoare a moscovitilor toate născuţele culturale ale popoarelor învecinate, fiind lăsată pradă unei semi-civilizaţii condusă de capripii dure.

Prin cultura nobilă, şi prin istoria glorioasă sunt aliaţii apusului civilizat într-o comunitate nedespărţită. Jugul lor e scuturat, lanţurile sunt frânte. Austro-Ungaria va rămânea pentru totdeauna în legătură perpetuă cu imperiul german. (Aplauze frenetice). *Proptiită de imperiul german şi scutiită de imperiul german, s'a înfiinţat şi a crescut patria noastră.* (Aplauze şi aclamări).

În periodul nostru conlus de

idea naţională, a căpătat monarhia un nou impuls spre progres şi estindere. Ea îşi va îndeplini misiunea, de-a uni toate popoarele mici ce se află între elementul german şi raşii mari. Aceste popoare sunt prea slabe pentru a-şi apăra libertatea lor în potriiva colosului vecin; ele sunt prea tari pentru a fi subjugate şi nimicite.

Numai într-o unire înfrăţită, care li asigură fiecare o măsură convenită de autonomie, îşi pot manifesta aceste popoare neconturbat cultura, onoarea, demnitatea şi independenţa proprie în potriiva tirăniei răsăritului. Dar şi aceasta le va succede numai sub scutul şi în alianţă cu imperiul german.

Rezultatele glorioase de până acum au confirmat deja aceasta acţiune. (Aclamări). *Noi germanii austriaci suntem garanţa cea tare, cementul cel invincibil al alianţei celor două imperii.* (Aplauze frenetice). *La noi germanii stă în timpuri vechi leagăna patriei noastre; noi suntem şi vom rămânea simburile, punctul de cristalizare, în jurul căruia s'a alcătuit şi a crescut patria noastră.* (Aplauze şi aclamări frenetice). Alianţa germană este o lipsă de de mult, preţiusă de istorie şi de înăşşi natura; cu atât mai intimă pentrucă leagă tovarăşi liberi şi egali.

Şi care va fi poziţia noastră a germanilor din Austria în decursul şi după procesul de transformare prin care trece acum patria noastră? Noi putem fi numai primii inter pares, adică cei dintâi între cei egali îndreptăţiţi. De aceea problema constituţiei în faţa căreia stă acum Austria, trebuie rezolvată în sensul ca *majoritatea naţională să fie eschisă.* Popoarele nu pot fi dea-valuate şi poporul german mai puţin ca toate celelalte. Chestiunile naţionale nu sunt obiectul aritmeticeci, ci a înţelegerii binevoitoare neforţate, iar încătr priveşte limba oficială din acest nou imperiu prea poliglot, ea va fi, nu de dragul nostru, ci din cauza lipsei de existenţă, care a produs această alianţă a popoarelor în toate fazele, *numai cea germană.* (Aplauze frenetice).

In castelul Peleş.

Amintiri despre Carmen Sylva.

Era în vara anului 1904. În România, dar cu deosebire în Suceava şi Putea Bucovinei, unde se sălăşluiesc moaştele lui Ştefan cel Mare, se făceau pregătiri întinse pentru aniversarea a 400-a dela moartea acestui mare Domn român. Sufletele Românilor de pretutindeni erau cuprinse de un sfânt fior. Aniversarea Eroului Neamului şi al Craiului nostru ne evocă doar tuturer în memorie faptele vitejeşti ale Domnului legendar, care după fiecare înfrângere a sa a înălţat câte un lăcaş sfânt ce mulţumită pentru biruinţa repurtată, asupra păgânilor. Un sentiment de mândrie nespūsă ne cuprinsese inimile şi din evocarea trecutului lui Ştefan cel Mare sorbeam speranţe într'un viitor mai senin, mai fericit al neamului...

În toial pregătirilor pentru această aniversare ne aduse maestrul Dima — venind din Sinaia, unde fusese în audienţă la Maj. Sa Regina Elisabeta, — ştiri, că Maj. Sa Regina ne-a invitat la palatul Peleş ca să dăm un concert... nvtitarea regală căsuse în mijlocul nostru ca o bombă. Nu ne venea să cre-

dem, că ar fi posibil ca noi, cei atât de mici şi mărunţi, să putem sta faţă în faţă cu Regina, cu Regele şi cu membrii familiei princiare în palatul Peleş, — acest castel ca din povăşti — să zăbovim oasuri întregi în mijlocul unor capete încoronate, ba să fim poate chiar distinşi de vre-un membru al familiei regale şi princiare cu câte-o întrebare sau cu câte-un cuvânt de laudă, de încurajare...

Nu puteam cuprinde această veste, par'că venită din alte lumi, şi totuşi era realitate, era adevăr, căci maestrul Dima fusese chiar stia concertului pe prima Iulie st. v. tocmai în prezia aniversării celor patru veacuri dela moartea lui Ştefan cel Mare. Coincidenţa aceasta ne zăpăcise şi mai mult.

În fine am început să ne reulegem. Studiarea pieselor de concert ne absorbea toată atenţiunea asupra unui program alcătuit cu o deosebită îngrijire, demn de locul concertului şi de clipele istorice prin cari trecea neamul românesc. Mi-a aduc ca azi aminte de repetiţiile neamurate din ajunul concertului. Maestrul Dima compuse din acest prilej puternicul imn închinat regelui Carol »*Salvum fac regem*» pentru cor mixt şi orchestra, care culmina în implorarea cucernicului a binecuvântărei

cerului asupra regelui viteaz. Fuga finală »*et benedic hereditati suae*», cu ritmul ei complicat, cu învâlmăşala vocilor, cari conduceau pe schimbate melodice, ne făcea multe oasuri grele, corizilor ca şi dirigentului, dar gândul înălţător, că avem să eşecăm acest imn de preamărire în faţa Soveranilor ţării româneşti, ne da puteri să învingem toate greutăţile. Mai aveam în program balada »Mama lui Ştefan cel Mare», »Cântecul de iubire» ale lui Brahms, »Solla primăverii» de Gade şi mărgăritarele noastre poporale »Fântână cu trei izvoare», »Măndruliţă de demult» şi »Nu-i dreptate nu-i».

Stăpânind perfect programul de concert, am luat în zorii diminetei de 1 Iulie v. 1904 — era o zi de Joi pe la 4 dimineaţa — trenul spre Sinaia. Teama maestrului, că vom scăpa trenul de dimineaţă, nu s'implinise. »Punctualitatea tradiţională românească» — de-a veni la reprezentaţiuni cu câte o 1/2 oră întârziere — dispăruse ca prin minune. Mulţi sosiseră la gară în capul nopţii, iar alţii nu facheră ochii toată noaptea, numai ca să nu piară trenul.

Trecusem peste graniţă ca în vis, căci gândurile ne aburau înainte spre

acel castel fermecat, în care aveam să petrecem câteva din cele mai neuitate momente ale vieţii noastre.

La 10 sozimi în gara Sinaia. În şeratul prelung al maşinii, care se resfrângea cu putere de dealuri de din împrejurime, lăsăm cu paşi grăbiţi trenul şi luăm dejunul într'un restaurant din apropierea gării.

Pe la 1 oară suntem în drum spre palat: vre-o 70 cântăreţi, damele în toilette albe, domni în negru. Ni se mai alăturaseră din Braşov câţiva cântăreţi de »contrabandă» — câteva dame şi d-ni venerabili — cari sub masca de »cântăreţi» volau să asiste în şirele cântăreţilor la recepţiunea reuniunii noastre. Le-a şi succes acestor »contrabandisti» să se vâre printre cântăreţi — spre groaza maestrului când, dând semnalul începerii concertului, li zări amestecul printre cântăreţi, cu câte-o notă în mână, deschizând şi închizând gura şi imitând emiteria t-nurilor, deşi — să le fi dat un bulgăr de aur — n'ar fi scos un singur ton de groază ca să nu fie puşi la aer de maestrul, care la astfel de clipe nu cunoştea glume.

Mai sunt cu noi şi membrii orchestrei oraşului. În drum spre palat întâlnim pe micile principese, cari, înso-

ţite de lachei al eurţii făceau o preumblare călare pe nişte căluşei drăguţi. Mulţi dintre noi, cari nu cunoşteau copilitele princiare, trec repede înainte. Alţii, aflând dela lachei că cine sunt drăgălaşele călăreţe se opresc şi cască gură, până ce avisu de-a ne grăbi a celor din frunte ne face să plecăm mai departe.

La intrarea palatului Peleş suntem primiţi de o ceată de lachei şi gardişi în frunte cu un funcţionar al eurţii. În ordinaul reginei suntem conduşi prin toate încăperile palatului, ba chiar şi prin apartamentele Reginei, unde admărim strălucirea fărşilor şi aranjamentul feeric.

Vizita palatului durează cam o oară. Suntem apoi conduşi în noua sală de concerte a palatului, încă neterminată, pe care aveam deosebita onoare să o inaugurăm prin concertul nostru. O sală spaţioasă şi acustică, lipsită însă din cauza lucrărilor neterminate de podoaale păreţilor. În fundul sălii e ridicat un padiu, care deabia poate cuprinde corul şi pe membrii orchestrei. Ne facem loc cum putem, se împart notele, orchestra îşi aordleşă instrumentele, iar maestrul ne dă ultimele instrucţiuni. Un fior rece ne străbate par'că şira spinării. Unii sunt palizi de

Asquith.

De: Emil Iszc.

Sir Asquith dumneata ai vorbit... Cuvintele-ti soare pe patrunsa peste sapte mari si peste sapte tari si pretutindeni au vestit dorinta Angliei. Anglia vrea sa ducă războiul până ce va zdrobi imperialismul prusac și deoarece militarismul german nu poate fi învins niciodată, Anglia vrea războiul fără de sfârșit.

Răurile poartă sânge, din leșuri se ridică munți și blestemele au țesut în văzduh suferința veacurilor, dar leului britanic nu-i pasă, cu ghiarele-i stîrbit, cu perii sbârliți, cu gura spumegândă de mânia, cu ochii aprinși de ură, el vrea să zdrobească vulturul negru. Și ce crezi, Sir Asquith, va putea Anglia să învingă Germania? Dumneata simți că nu se poate, căci înzadar ar fugi leul după vultur, aripile îl ridică în slavă și labele cad neputincioase în praf...

Sir Asquith dumneata ai vorbit... Și asemeni trâmbitelor din Iericho, cuvintele tale vestesc ruina unui neam, El va cădea neamul urgisit de tine, ori însuși neamul tău? — o știe Cronos. Dar tu totuși cântă: Good save the King, rule Britannia și în butoniera fracului tău este gârăfă albă. Și mâinile tale poartă mănășă de sânge, eminent că-lău, de ce-ai făcut războiul? Navele voastre aduceseu smărănă din India și ai putut ține mîna idolului Baal, aurul vostru cădea ca o mană cerească pe plața lunei, ai fost voi Englezii mai bogați ca Croesus și mai tari ca Ercul și v-a trebuit lacrima Mariannel, sudoarea lui Pantalone, și înțina sare și pâlme Tărilor Nicolae și ai pornit plugul morții pe ogorul virgin al păcii lungești, ai aprins țările, ai ruinat bisericile, ai făcut să se gătuiească femeile, să se înnece copiii în bălți de sânge, — și eminent că-lău Sir Asquith, tu urmești al lui Cromwell și frătin al lui Pitt, te lași că Anglia abatorului nu va sfârși războiul păgă ce nu veți ucide toate viețuitoarele și nu veți incendia toate bisericile și nu veți face orfani toți copiii

Sir Asquith, ai dumneata copii? Dacă ai, gândește-te ai vreo dată că dacă l-ai vedea cu creierul sbrat, cu mușchii sfâșiați cu ochii pironiți, și-ar crepa în sân bucata de carne căreia l-ai sice; inimă? Auzit-ai vreo dată răcnetul celor spintecați, gînd tu-te-ai că din războiul cea din urmă a milioanei ucise s-ar putea naște o furtună, care ar arunca în Tamiza sutele de palate ale cămătarilor tăi?

O, voi diplomați, o, voi făuritori ai războiului selbateci și nebuni, ca să uitați glasul de clopot, căntarea ciocărilor și a copiilor — ai utat că în vol purtați același viață pe care o poartă viermele și tigrul, o, voi diplomați, tu Asquith și conșoții tăi, ai făcut războiul. În loc să jucați o partidă de șah, și făcut din peoare comedie și din viața lor ați făcut joc și lupta s-a pornit. Și fiacările ajung până la ceru și blestemul celor din pământ se urcă în soare, Asquith, nu simți că în soare strălucesc sufletul celor ce l-ai ucis?..

Lord Asquith dumneata ai vorbit. Și-ți bați pieptul ca să documentezi că războiul este opera ta, și juri că până ce nu va pieri semînța nemțească, leul nu se va stămpăra și va sfărca cu ghiarele-i aripile vulturului. »Leul și vulturul« poveste de Isop-Asquith. Leul: Anglia, vulturul: Germania. Leul ar fi putut rămănea stăpân peste domeniile (cal, vite, măgari), vulturul ar fi putut stăpâni flințele într'aripate (ciocării, cocost, lilac)... Și leul a învidiat aripile și a vrut să sboare. Și

tremă, alții devin tot mai roșii de agitație. Gumele și vorbele se împuținează din minut în minut. Deodată urmează o tăcere... Maestrul reacționează pe mareșalul curții, ca să anunțe pe MM. Lor că suntem gata. Înaltul funcționar dispăre prin ușa din fundul-sălii.

După câteva clipe de agitație neuitată ușa din fața noastră se deschide. Ne ridicăm în picioare în tăcere momentală. În pervazul ușii apare regina, îmbrățată la față, dar însă pe cap de greu anilor și suferințelor. Cu pași destul de vîoi se apropie de rîndul prim de scaune din fața noastră înclinându-și capul de mai multe ori spre noi. Se așează pe scaun. Regele, cu pași măștrați privindu-ne în față, se apropie de regina și ocupă loc lângă dînsa. Urmează principesa Maria cu principesa Ferdinand, principesele mici Maria și Elisabeta și cu prințul Carol pe atunci în vîrstă de 11 ani. Micile principese ocupă loc lângă regina, care le rețezește părul aurii și le strînge la piept. Urmează în fine membrii curții regale și princiere, cu totul vre-o 40 persoane.

Maestrul Dima, după ce se închină adînc în fața Majestăților Lor ne dă semnalul. Corul futonează în noul «Salvum fac regem». Împorarea harului cereo asupra regelui și a familiei regale se reanfrînge în acorduri puternice pe părății sălii. Regele ascultă în picioare ascultarea imaului închinat Lui. El as-

Asquith, cămătarul tăi cu pipa în gură, înroșeau de enusiasm că, leul va sbrua. Fără aripi, maestre Asquith, fiara nu poate sbrua. De ce ai făcut războiul tu, fiul blestemat al lui Lear? N-ai iubit pacea? Ai învidiat zimbetul copiilor? Ai vrut să întinerescă bătrîna Europa ca pasărea Phoenix de cenușa focului? Este mai frumos glasul de tun decât dangătul de clopot?... Este mai frumoasă o tranșee decât o grădină cu flori?... Este mai frumos omul cu sulița ce ucide, decât cu ramura de măslina în mîni?... Dar vrut-au copiii să fie orfani, mamele să fie văduve, bărbații să fie morți? Asquith, de ce-ai făcut războiul? De ce nu v-ai bătut lacheii mai bine, decât să faceți, să se bată peoarele? Dar diplomaților, nu v-ai gîndit că Dumnezeu vă va bate și pe voi? Și vă va bate pe voi, care ați făcut războiul eu bicu de foc? Și vă va adănci în mormânt ca o veșnicie întreagă să vă abateți în durerea unei vieți? Și șerpi să vă încovoale cadavrul? Și din leul vostru să crească flori negre, pe care să nu le culeagă decât fantomel și diavoli?

Sir Asquith! Nu te lăuda că ai făcut războiul. Și nu fă compliment celor ce te bastamă. În toate părțile sună plînsul orfanilor și al văduvelor! Și rîurile de sânge sunt mai mari decât Tamisa, Sena și Dunărea, și valul lor este mai serbinte decât grogul ce-l bea în club. Asquith... În nopți înstelate adu-ți aminte că tu ai făcut ca mii și sute de mii și milioane de oameni să nu mai poată vedea niciodată stele. Asquith... Dacă va sosi primăvara și triurile privighitoarei vor înveseli pe lady a ta, adu-ți aminte că mii și sute de mii și milioane de femei nu se mai pot bucura de vioarele și plîng auzind ciocărilor, căci vîlul lor de mireasă este acoperit pe fața unui mort... Asquith... Tu ai vorbit, dar în tine a vorbit iadul. Și glasul tău, cuvintele tale sonore, au străbătut peste sapte mari și peste sapte țări. Și oamenii își ridică amîndînd brațele în slavă, o, tu ai merita ca ieli să te sfărțice, tu, care ai scris cu slove de sânge în cartea lunei povestea leului și a vulturului..

170 Kilometri pătrați de teritor ocupat și ofensiva germană la Verdun. Din Berlin se anunță:

După comunicate amănunțite, teritoriul cîștigat de Germani în fața Verdunului cu ofensiva de până acum, la 21 Februar a fost de 170 kilom. pătrați, așa dară mai mult decât împătrît în comparație cu ceea ce Franței au putut ajunge cu ofensiva lor din Champagne, în toamna anului 1915. Cu toate aceste pierderile germane sunt în raport mai mic, dîndu-se ordin ca să nu se sacrifice, fără înțeles, în nici un punct material de trupe ci să se procedă astfel, ca cu puține pierderi să se ajungă țintă.

Războiul economic după încheierea păcii. Din Londra se anunță:

Riporterul parlamentar al ziarului »Times« așă că probabil în cursul săptămănei viitoare Anglia, Franța, Rusia și Italia vor semna o declarație în sensul, ca după războiul nici una din cele patru puteri să nu aibă voie de a încheia cu Germania sau Austro-Ungaria vre-un tratat comercial fără consensul celorlalte puteri aliate.

cultă cu mare pietate. Trăsăturile feței Sale trad-ază o vădită emoțiune. Regina privește pierdută în spre cor.

Terminînd imnul, suntem sbrăudați și aclamați. Regele, Carol strănge cu căldură mîna maestrului. Urmează o mică pauză, în decursul căreia privirile noastre sunt ațintite asupra asistenței strălucite, care pare a-și comunica impresiile acestui puternic imn. Regina vorbește cu n-șpoțele ei și le atrage atențiunea asupra d-șoarelor din cor.

Urmează rugăciunea maestrului Dima »Fericiți sunt cei goșii pentru dreptate«. În ochii Reginei se zăresc lacrimi. Regina se luptă vădit cu înăbușirea unei emoțiuni puternice.

În pauza, care urmează din nou regina roagă pe d-l Dima să facă o mică schimbare în program, deoarece »sărmanul Carol«-cum se exprima cu multă dușoie regina despre nepotul ei — avînd să plece cu tatăl său la București, are dorința să audă cîntecele populare »Fântîna cu trei izvoare«, »Nu-i dreptate« și »Măndrușita«, cari erau pe la sfârșitul programului. Împinim cu multă plăcere dorința regală. Cîntecele semne populare ale d-lui Dima produc o puternică impresie în auditor. La pasagiu *Sunt fetițe frumusele*, din cîntecul »Nu-i dreptate« regina giuguiind pe nepoatele El, repetă de

Moartea Reginei Elisabeta.

— Doliul Romăniei. —

Moartea reginei Elisabeta a produs în întreagă România o durere profundă și sinceră. Acest doliu se manifestă cu deosebire în capitala țării, unde s'au suspendat cursurile școlare și s'au oprit toate spectacolele publice până după înmormântare. Deosemena și autoritățile publice și-au suspendat activitatea. De pe edificiile publice și numeroase edificii particulare falfăe drapelul negru.

Doliul Corpurilor Legiuitoare.

În ședința de Joi a Senatului prim-ministru I. C. Brătianu a rostit următorul discurs:

«Am jalnica îndatorire să aduc la cunoștința d-voastră încetarea din viață, a M. S. Regina Elisabeta, Prima noastră Regină, scumpa și vrednica tovarășa a Regelui întăleilor, văduva Lui nemăngăată, care și-a sfârșit zilele în neînțetată muncă de binefacere și care nu cunoștea suferință a altora fără a înțeca aliaarea.

Tanără cănd a încălzit înță la soarele Romăniei sufletul El, pătruns de orice era frumos și înimos și înțima El deschis la orice simțire generoasă, — Regina Elisabeta ne părăsește la bătrănețe, lăsînd țara întreagă cuprinsă de adăncă durere și plină de o recunoștință vie pe care generațiile viitoare și-o vor transmite împreună cu amintirea veșnică a întămeitorilor Regatului.»

D. B. Missir: președintele Senatului a rostit următorul discurs:

Senatul îndănc mișcat, primește vestea că tovarășa blîndă și scumpă a marelui nostru Rege Carol I, prima noastră Regină nu mai este. O fulgerătoare boală l-a curmat firul vieții.

«Regina Elisabeta a avut cea mai crudă încercare, pe care o poate avea o mamă. Ea a pierdut pe mica sa fiică în fragedă vîrstă, și toată viața nu s-a putut mîngăia de durerea ce l-a pătruns sufletul.

«Ea era bunătatea intrupată: Ori unde era o suferință, căuta să aducă o alinare.»

«Cine poate uita grije, și căutarea ce da soldaților răniți, în războiul independenței din 1877? Cî drept cuvînt poporul l-a dat numele bine meritat de »Mama Răniților!« Cine nu-și aduce aminte și ce a făcut pentru nenorocii de orbi?... Căta ușurare la cea mai cumplită suferință! Dar cine poate pomeni toate binefacerile necunescute marelui public?

«Suflet dulos și compătimitor, prin glasul El dulce și melodios, captiva ce o înconjură.

Regina Elisabeta n'a fost numai o femeie înzestrată cu mari virtuți dar și cu deosebite mari calități.

«Ei avea simțul muzical dezvoltat în gradul cel mai artistic. Căt pentru talentul El literar, fama a adus pretutindeni numele El și numele Țării.

«Dela moartea marelui nostru Rege Regina Elisabeta își făcuse un cult din mormîntul dela Curtea de Argeș.

În memoria Ilustrului El soț, umplea localitatea cu înfrumusețări și binefaceri. De căte ori Regina Indu-

rerată nu s'o fi văzut în gîndul El, culcată pentru veșie așturi de Acela pe care El adora și l plîngea!

»În semn de doliu suspend lucrările noastre până după înmormântare, și cu încovințarea D-voastre anunț ședința viitoare pe ziua de Joi 26 curent la 2 ore d. a.

Discursurile au fost ascultate în picioare de toți senatorii. După aceste ședința s'a ridicat.

În ședința de Joi a camerei după d-l prim-ministru care a rostit acelaș discurs ca și la Senat, a luat cuvîntul președintele camerei d-l Titu Frumușeanu spunînd următoarele:

Domnilor!

Adunarea Deputaților, în unanimitatea ei, cu nemărginită durere a aflat încetarea din viață a Majestății Sale Regina Elisabeta, aceea care a fost tovarășa scumpă și statornică până în ultimele clipe, a Marelui nostru Rege, în decursul strălucitei și glorioasei Sale domnii.

Sosită pe pămîntul țării, cînd poporul abia se trezea la o nouă redeșteptare, l-a închinat toată viața și giugăgia flinței Sale; a priceput sufletul acestui popor, l-a înțeles tainic, l-a simțit și împărtășit durerile, l-a cîntat vitejiile, iar cînd Marele Rege a trîmbițat relinvierea neamului, Ea a împărtășit și gloria și durerile războiului pentru independența țării, iar vitejii noștri ostași răniți în lupta pentru înțăierea neamului, își priveau la viață și-și așteptau puterile, cînd își așteptau privirile în ochii duloiși și mîngăetori ai Aceluia care a fost »Mama Răniților!«

Marele El suflet dornic de a aduce alinare oricărui suferință, nu rămănea străin la nici o durere și fără preget întreaga El viață a fost consacrată mîngăierii nefericirilor altora.

În aceste clipe dureroase pentru noi, Adunarea deputaților depune pe rîmășițele nelosuflete ale Majestății Sale Regina Elisabeta, omagiul său de pioasă venerațiune, iar lacrimile țării întregi isvoreasc din conștiința nenărginită recunoștinții, ce datoroeste acestui suflet ce adevărat regesce.»

Întreaga Cameră a ascultat în picioare discursul Președintelui D. Titu Frumușeanu a anunțat apoi, că adunarea Deputaților, în semn de doliu, își suspendă lucrările până după înmormântarea M. S. Regina Elisabeta.

Ultimele momente. Imbalsamarea. În mormântarea.

Ultimele momente ale adormitei regine au fost înțătite și fără suferințe. După constatarea decedului cei doi preoți ai Comunității evanghelice au pronunțat rugăciuni la patul înălțat decedate în prezența familiei regale. Imbalsamarea a avut loc Joi, iar transportarea rămășițelor pămîntești în cavoul mănăstirii Curtea de Argeș se va face Duminică cu pompa cuvenită.

Eri Vineri la orele 11 dimineața, Sămbătă, la orele 10 și Duminică la orele 9 se vor oficia la Palat servicii religioase de cătră preoții Mitropoliei. Preoții bisericii Luterane vor oficia și ei servicii religioase tot la Palat cu o oră înainte preoților de la Mitropolie. Toate bisericile din țară vor oficia servicii religioase, în fiecare zi, până la înmormântare.

În urma morții reginei Elisabeta Cur ea va lua doliul mare pentru 6 luni iar armata pentru 15 zile. Oșterii vor purta doliu timp de 3 luni.

Transportarea rămășițelor pămîntești în cavoul mănăstirii Curtea de Argeș se va face Duminică cu pompa cuvenită.

răceritoare. Regina și Principesa Maria invitaseră în jurul Lor pe damele și d-șoarele pofindu-le să guste după acest concert »atăt de frumos«. Cînd unele și altele nu prea îndrăneau, lua Regina în mîna căte o farfurie și oter »fetițelor frumusele« să guste. Regina avea pentru toate căte-un cuvînt de laudă și recunoștință. Nouă bărbaților, ni-se oferise mai în fund de cătră căți-va lachei foarte prevenitori un bogat bufet și neînd tocmă sub ochii Reginei și a Regelui »îndrăneau« mai des și mai mult. N-am să uit nici odată gustul berii celei negre de Bavaria, din care cu toată graba storsesem vre-o patru păhare.

După vre-o 20 minute de viață familiară în palatul Peleș, trebuie să înțerupem gustatul minuștelor mezeluri, căci trenul spre Predeal avea să plece peste ¼ de oră. Maestrul Dima tălmăcește din nou mulțumirile corului pentru onoarea ce i s-a făcut, de-a fi primit și ospătat la palat, și — închinându-ne cu toții în fața Soveranilor (țării) romănești — ne despărțim plecînd în fugă spre gară.

A fost odată ca'n povești!...

V. B.

Ofensiva germană.

Dușmanii Germaniei pot fi cu drept cuvînt îngrijorați. Cum este cu puțință că Germanii atunci, cănd armatele lor au fost numite fatigate, sdruncinate și epușate, pornesc o vițuroasă ofensivă în contra flancului francez din Verdun? Și cum este posibil că începutul ofensivei pare a vîrifica prognosticul unor critici militari, care spuneau lămurit că pacea nu va putea sosi până ce Germania nu va convîng pe dușmanii ei, că armata germană nu poate fi bătută pe nici-un front?

În săptămănilor trecute colonelul Repington, uaul dintre autoritățile militare din Anglia pe coloanele lui »Daily Mail« constată cu emfaz că armata germană este pusă în nemiscare atît în Rusia, căt și în Franța și că ofensiva puterilor centrale în potriua Salonului este un bluff eșuat în ziua nașterii lui. Tot colonelul Repington constată că armata engleză va joncționa cu armata franceză ca să rupă frontul german dela Ypern—Champagne. În acelaș număr al »Daily Mail«-ului se vorbea cu stăruință de ultimatul Americii adresat Germaniei în contra luptei submarinelor.

Au ajuns două săptămăni ca optimismul lui Repington să fie distrus cu desăvîrșire. Armata englezesă este acunsă în tranșee, acțiunea puterilor centrale în Balcani a isgonit pe Italiani de supt Durazzo și ofensiva în potriua Salonului se poate începe în fiecare moment; America a primit răspunsul că Germania va urma lupta ei navală și Conteles Bensdorf ambasadorul german din America a înmanut președintelui Americii cunoscuta notă germană, în consecința căreia, submarinele germane vor păzi cu stăruință atît acțiunile flotei neutre, căt și contrabanda năvilor comerciale înarmate ale Ententei.

Dintre toate evenimentele mai proaspete, reținem numai unul, foarte caracteristic pentru lupta Germanilor: ofensiva în contra Verdunului. Puterile Ententei până în vremea din urmă erau convinse că o ofensivă nouă în potriua Franței este imposibilă. După retragerea armatei lui Kluck de la Marna, ce-i adevărat, Germanii n-au încercată într- în potriua Franței. Franța timp de 18 luni a fost lăsată în voia sorții ca să-și întărească liniile regale. Frontul franco-german era considerat ca nelvingibil și linia dela Verdun a fost întărită cu toate invențiile luptei de poziție modernă. Înșuși Verdunul a devenit un centru de alimentare al armatei franceze, dar tot atunci un centru principal de strategie, căci forțurile din prejurul Verdunului sînt chelle Parisului.

Îndată ce Verdunul ar cădea, drumul armatei germane este deschis până la capitala franceză și teza aceasta o susțineau aproape toți strategii militari ai puterilor Ententei. O ofensivă în potriua Verdunului înseamnă deci o ofensivă în potriua Parisului și căderea Douaumont-ului din părțile Hevry—Belleville—Haudainville—Belrupt și cucerirea Verdunului este aproape sigură. Iar tot atunci cînd telegrafurile ne-a anunțat o luare cu asalt din partea Brandenburgenilor a Douaumont-ului, din comunicarea statului major francez ne-am putut convinge că Germania a început în trei locuri ofensiva în potriua frontului francez: la Verdun, în Champagne, în Vegzi — iar Franței au intrat în ofensivă între Soissons și Reims pentru a sili pe Germani ca aceștia să-și retragă armatele de supt Verdun.

După felul cum au condus până astăzi Germanii ofensiva în contra Verdunului, vedem că ofensiva nu este o manifesteție pseudo-reală a Germaniei cum o ironizează Gastave Hervé în »Victoire«, ci e acțiune a tuturor forțelor militare ce le posedă Germania pe frontul francez. Germanii au concentrat în potriua Verdunului cel puțin 11 corpuri de armată și mortierele lor au distrus în două zile patru linii de tranșee franceze. Infanteria germană deși încercată de francezi, a izbutit ca să cucerească toate punctele importante de lângă Maas și după părărea criticului militar al lui »Secolo« ofensiva germană a pricinuit cea mai mare pa-

mai multe ori aceste cuvinte arătînd spre »fetițele frumusele« din cor. Sala parcă se înșeninașe dintr'odată, o voie bună se sălășluisse în sufletele tuturor. Regina, principesa și copiii princieri zîmbău, iar noi începusem deodată să ne simțim mai bine, ba după o oră parcă eram »ca acasă« noi cari nu mai călcăserăm în viața noastră într-un palat regal.

La fine terminăm concertul, care durase peste o oră, cu »Mama lui Ștefan cel mare«, care a stîrnit cel mai mare entuziasm. Regina, ridicîndu-se de pe scaun merge la d-na Dima, care executase partea de solo a mamei lui Ștefan cel mare și cu cuvintele »Cîți mulțumesc, l-și mulțumesc« o sîrîță pe frunte. Maestrul și președintele corului, pîrintele Dr. V. Sătu, care cîntase partea lui Ștefan, se apropie de rege, care se întîrșinu cu dînsul timp mai îndelungat, întrebându-l de trecutul reuniunii. M. J. Sa Regele și-a exprimat mirarea și plăcerea Sa așînd, că dintre membrii corului fac parte profesori, învățători și funcționari împreună cu familiile lor. A rămas deosebit de impresionat, cînd a așît, că veteranul nostru profesor Pandeli Dima, face parte de 40 ani, din cor, dela înțăierea reuniunii.

La timpul acesta, la un semn dat, mai multe servitori ai curții ne adușeră spre gustare mezeluri și beuturi

le în Paris, căci enunțările lui Briand și Gallieni făcute în parlamentul francez n-au fost în stare să risipească învinsă generală că pentru Franța au sosit momentele cele mai serioase ale războiului ei.

În afară de succesul momentului, pe care nu-l vor putea denega nici cei mai înverșunați dușmani ai Germaniei, ofensiva germană are o importanță deosebită prin însăși ființa ei. Germania este astăzi ținta tuturor atacurilor și pe toate fronturile ei a izbucnit nu numai să-și mențină prestigiul militar, ci și să-și asigure prin cuceriri strălucite. Germania, judecată la moarte de strategii cafenelilor de lângă Tamisa și Sena înfometată de savanții englezi pe hărțile, amenințată în toată ființa ei, dovedește prin o ofensivă nouă că este în stare nu numai să suporte flagelul războinic, nu numai să se apere, ci să atace chiar atunci și chiar acolo, unde dușmanii ei să credeau mai tari. Nădușoasă ofensiva începută este un semn al marelui puteri militare germane, și cei ce credeau că Germania va sta în deplină defensivă față de Franța, să înțeleasă și de astăzi. Curba frontului german să înclină astăzi din Salonic până la Verdun, de la Ypern până la Riga și asemeni unui zid de fier, înzădărit ar căuta dușmanii o breșă ca să poată năvăli prin ea în inima Germaniei, sentinela este trează la Rin...

Un dar revocat.

Proprietarul din Voivodeni-Mari George Bica Popi dăruise în Ianuarie p. c. mesei studenților >V. Onițuc o acțiune a inst. >Brâncoveana< din Zărnești de 100 K. în amănuntul lui său fiu George. Căzut ca sublocotenent în luptele din Polonia rusească.

Într-un număr din >Gazeta Transilvaniei< am achitat acest dar, iar pe numitul proprietar l-am înșiriat în rândul donatorilor marinoși. Cu atât mai mare ni-a fost mirarea, când ne-a venit o scrisoare prin care ni se reclamă acțiunea dăruită. Întâi cugetam că e o mistificare, dar acum, după cum dovedește scrisoarea ce urmează, vedem spre durerea noastră, că e tristul adevăr.

Voivodeni Mari 24 Februar 1916.

On. Direcțiunii a

Mesei studenților

în Brașov.

Subscrierul din nou vă rog ca în termen de 8 zile după primirea acestei epistole să bue voștri ami revocarea acțiunea mea în valoare de 100 coroane dela Zărnești, ce numai din eroare s-a trimis la Dv., și aflându-mă în adânc bătrânețe și bolnăvicios am lipsă mare de acest capital, ba ce e mai mult am și datori care sunt silii să le achit.

Fîind cea din urmă aceasta provocare, vă fac cunoscut ca la caz să nu primesc în termenul de sus amintit acțiunea, voi fi silii cu tot regretu a preda cauza la Avocat.

În așteptarea stimatului Dv. răspuns semnez eu toată stima

George Bica Popi

Deci acțiunea Nro. 447 a instit. >Brâncoveana< o retrimitem proprietarului George Bica Popi, ca nu cumva să sărăcească tocmai din pricina instituțiunii noastre, care e chemată să ajute pe cei săraci. Suntem convinși că se vor găsi inimi înadavăr marinoșose, cari vor despăgubi masa studenților noștri și de această pierdere.

Diracțiunea mesei studenților >V Onițuc.

Dim Sobrania bulgară. Din Sofia se anunță:

Sobrania a continuat desbaterea adresăi Daskalov (aderent al guvernului) și-a exprimat satisfacția asupra faptului, că Bulgaria s-a deslușit de ententă și a serbătorit pe regele Ferdinand ca pe adevăratul țar liberator al Bulgariei. Șeful de partid Danew a declarat, că partidul său dorește să sprijinească guvernul, pentru ca interesele naționale bulgare să fie salvate; partidul va și vota toate creditele cerute.

În ședința de ieri a Sobraniei a luat cuvântul prim-ministrul Radoslawow spunând între altele:

Bulgaria a trebuit să rupă cu neutralitatea ei, fiindcă nouă diviziile sârbești au fost concentrate la granița ei și fiindcă ambii beligeranți au făcut pendentă împlinirea dorințelor bulgare dela o intervențiune faptică.

În continuare Radoslawow a accentuat caracterul definitiv al teritoriilor cucerite, adăugând însă, că Bulgaria cere numai ceea-ce-i compete din punct de vedere istoric al distribuirii naționalităților. Nici când însă Bulgaria nu s'a cugetat să se împună Albanezilor. În ce privește viitorul Muntenegrului și al Sârbiei nu poate spune nimic.

România și Grecia mențin relațiuni bune cu noi observând o neutralitate, care nu e în detrimentul nostru.

ȘTIRI.

4 Martie n. 1916

În semn de doliu pentru decesarea reginei Elisabeta a României, princesă de Wied, drapelul de pe edificiul consulatului imperial german din Brașov a fost coborât la jumătate catarg.

-x-

O dorință a Reginei Elisabeta. Se afirmă că Regina Elisabeta înainte de a muri și-a exprimat dorința ca osemintele principesei Maria să fie desgropate din grădina palatului Cotroceni, să fie puse într'un sicriu și îngropate în mormântul său din mănăstirea Curtea de Argeș.

-x-

Ce pălesc acei cari tănuiesc bucatele? Ni se scrie:

În interesul populațiunii dela sate vă rog respectuos a da loc la următorul fapt referitor la recivirarea cerealelor. Ca în toată țara așa și în comitatul Târnava mare, cereul Cohalmului, s'a publicat ca fiecare individ să-și anunțe cantitatea de cereale de care dispune. Toți locuitorii s'au prezentat la primăriile respective și au dat declarații: cam aproximativ ca fel și ce cantitate de cereale au.

La câteva zile, un agent financiar se îmbracă în costum de damă elegantă, și-și angajează un cicerone spre a o conduce unde crede că ar fi grâu, porumb și ovăș de vânzare. În comuna Ungra s'a prezentat la femeia Ana Roșca născută Demian și să recomandă baronița N. N. și că un incendiu i-a distrus toată recolta și are trebuință de grâu, porumb și ovăș. Ea plătește Hl. grâu cu 50 cor, ovășul și porumbul cu 30 cor. Hectolitru.

Femeia, deși țărăncă, îi spune că: cum poate să ofere astfel de preturi când preturile maxime s'au publicat în comună. La aceasta baronița deglizată răspunde că are toate drepturile dela minister și că nu-i poate nimeni contesta acest drept. Locuitorii auzind de aceste preturi, au răspuns că ar putea da din surplusul ce au care un hl. grâu, care 2 hl. ovăș etc. Baronița înțelegând înțelesul de toți. Astfel a cutreerat în comuna Fântână (Hidregkut) cercul Cohalmului unde a aflat și mai mulți naivi și în același timp contravenți.

După două zile toți aceia care au declarat că au de vânzare până la 10 hl. de cereale, s'au pomenit cu agentul financiar, care acum nu mai era baroniță, le-a adresat proces verbal, l-a dat în judecată căci nici unul n'a putut nega faptul.

Fiecare individ care s'a declarat că are atât grâu sau ovăș etc. a fost condamnat la 10 zile arest, 28 cor. amendă în bani și cei mai mulți l-a confiscat toată cantitatea ce au declarat o baroniță și o au disponibilă de vânzare pe preturile arătate.

De naivitatea și licomia țaranului nu ne mirăm atât de mult, dar ne mirăm cum de nu s'a aflat un conducător al poporului mai deștept, ca să ia pe presupusa baroniță la trei parole și să o dea pe mâna primăriei ca să scape astfel pe țaranul obidat de astfel de curse.

-x-

Călugărițele din Palestina. Ziarul <Südslawische Correspondenz> aduce știrea din Constantinopol că delegatul Papei, pe lângă Poarta din Constantinopol Monsignore Dolci a predat guvernului turcesc o recercare de-a permite ca călugărițele originare din Italia și alte țări cu cari înalta Poartă este acum în război să fie liberate și să li să concedă a să reîntoarce în patria lor.

La recercarea aceasta a primit delegatul Dolci răspunsul că guvernul turcesc este aplicat a împlini dorința Papei luându-se cât mai curând dispozițiile de lipsă pentru liberarea și expedarea acasă a călugărițelor internate.

-x-

Pentru fondul ziaristilor a trimis prin administrația ziarului nostru d-l Ioan Mărginean protop. cat. din Țapu 2 cor. Mulțumite.

-x-

Serată de poet umoristică. În 7 Martie n. va avea loc serata umoristică aranjată de reuunirea femeilor maghiare de binefacere cu un program deosebit de interesant. Va concerta capela reg. 46, reuuniunea maghiară de cântări, un cor de studenți români; și vioara acompaniat la pian, vor cânta d-l Melbaum și d-soara Hügel, se vor recita diferite buciți hazlii, se vor cânta cuplete etc. etc.

Începutul la 7 oare seara. Prețul locurilor 2 cor. pentru studenți 60 fileri.

-x-

Mulțumită. D-l Andrei Boeriu învățator gr. cat. din Cohalm, sublocotenent în rez., reîntors de pe câmpul de luptă nordic, a dăruit pentru orfanatul Blajului suma de 20 cor. douăzeci. — Acest ofert — prima rândonică de bun augur — făcut de tinărul învățator care s'a împărțit de toate întemperile frontului, talmăcește în de ajuns modul și de gândire și de faptuire al bravorilor noștri apărători de patrie cari așteaptă înfaptuirea sălaşelor de mântuire pentru nenorociții orfani. — Jertfa i este bine primită, aibă mulți imitatori de acum înainte. Brașov 3 Martie 1916.

Moise Brumboiu protopop.

-x-

Aviz. Se caută o domnișoară tină ră română din casă bună, care vorbește perfect limba maghiară, la doi bășți de 7 și 8 ani.

Ofertele să se adreseze la administrația foii. 5-5

-x-

Apollo-Bio. Program pentru Duminică și Luni: Serată Nordisk. >Incendiu din Bergen< (Actualități). — Aventura lui Van Dola (dramă criminală în 3 acte senzaționale. — Fantoma din castel — comedie în 2 acte. — Contrabandistul de juvaericale (Dramă). — Unchiul din America (Parză). Marți și Miercuri: Serată Henny Porten.

-x-

Omnia. Sâmbătă și Duminică: Țiganul bătrân, dramă în 3 acte; Teddy, regele hoților — dramă în 3 acte. — Albina (După natură). Actualități de pe câmpul de luptă.

Luni și Marți serată: Fern Andra. Sufletul femeii, dramă în 4 acte.

-x-

Bibliografie.

A apărut:

Poezii populare de pe câmpul de luptă, adunate dela soldații români bucovineni și publicate de Simion Ivanovici și Victor Morariu, profesori la gimnaziul din Suceava, Suceava 1916.

Editura librăriei >Școala Română<, Suceava. — E o broșură dragută și interesantă, de 96 pagini, cuprinzând numărăte poezii populare și de înclăiere o rugăciune în versuri. E potrivită atât pentru cel din front, cât și pentru cel din spitale, și și pentru cel de acasă. Prețul 50 bani.

Pentru sârmanii soldați români, cărora li s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor.

Transport din n-ru trecut 13910 c. 21 f.

D-l Ioan Șandru, notar

Viștea de jos 5 >

La oaltă 13915 c. 21 f.

Preprietar:

Tip. A. Muresianu: Branicea & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacea

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Am dimineată am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 3 Martie. — Din marșierul general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Pe toate trei teatrele de război domnește continuă liniște.

Generalul de divizie Höfer locșitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 3 Martie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: La sud-est dela Ypern la canal Englezii au pătruns în pozițiunea >Bastion<, pe care le-o ocupasem în 14 Februar, și pe un front îngust au ajuns până la tranșeu nostru de mai înainte vreme. Din acesta însă au fost imediat din nou respinși; în unele părți singuratiche ale Bastionului ei se mai mențin încă.

La sud dela canalul La Basse în legătură cu exploziile dușmane s-au dat înaintea frontului lupte violente de apropiere.

În Champagne artileria franceză și-a potențat focul ei în unele locuri la o mai mare violență.

În pădurea Bolaten, la nord-est dela La Chalade în Argoni, s'au fost cu ușurință respins un atac parțial francez.

Pe înălțimile la ost dela Maas după o pregătire mai puternică de artilerie am curățisatul Douaumont și am împins înaintea liniile noastre la vest și la sud dela sat precum și dela forturile panterale în pozițiuni mai favorabile. Peste 1000 prizonieri și 6 tunuri grele au ajuns în mâinile noastre.

Aviatorii noștri au aruncat cu succes bombe asupra trupelor franceze în cercul de fortificații dela Verdun.

Sublocotenentul von Immelmann a împușcat la ost dela Dunaș al nouălea avion dușman, un biplan englez cu 2 ofițeri, din cari unul e mort, iar celălalt greu rănit.

La ost și sud-ost.

Lângă Duna s-au dat lupte de patrule la ost dela Friedrichstadt precum și pe frontul dela Serwetsch și dela Seczara

Câmpul de operații din Balcani:

Nimic nou.

Femei române! Femei române! Radicală revoluția în grijele casei! Spălatul rufelor fără săpun, fără leșie! Lemnele scumpe, cărbunii scumpi, săpunul esorbitant scump, timpul scump, adică totul, ce face cheltueli și osteneți cu spălatul rufelor, cruțați, chivernisiți cu: „Lavosin“.

Specialitate de apă minerală. Isvorul MATILD din Bodok este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcoolice. Apă minerală de primul rang care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale. Beutura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale care în urma conștinutului și îngrijirii conștințioase și curate a isvorului, se preferă dia partea medicilor apei minerale mondial renumite Gieshübler.

Banca de Scont din Bucuresti.

Societatea Anonimă. -- Capital 10.000.000 Lei.
 Sucursale: Constanța, Focșani, Galați, T.-Măgurele, R.-Vâlcea, Tulcea.

CONVOCARE.

Domnii acționari sunt rugați a se întruni în adunarea generală ordinară, Duminecă în 6 Martie 1916, oarele 10 dimineața, în palatul Camerei de comerț din București.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație și raportul cenzorilor;
 2. Aprobarea bilanțului și descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa pe anul 1915;
 3. Aprobarea distribuirii beneficiilor;
 4. Fixarea jetoanelor de prezență;
 5. Alegerea a 3 membri în consiliul de administrație în locul d-lor D. Dobrescu, P. Tărușeanu și Dr. Piteșteanu; de asemenea alegerea a 3 cenzori și 3 cenzori supleanți conform art. 17, 21 și 49 din statute.
- Membrii din consiliu, cenzorii și cenzorii supleanți ale căror mandate au expirat, sînt reeligibili;
- Domnii acționari, cari doresc să ia parte la adunarea generală ordinară vor trebui să depună acțiunile lor până în seara zilei de 25 Februarie 1916 oarele 5, la sediul Băncii, bulevardul Academiei No. 2 (colț cu calea Victoriei) sau la sucursalele sale din Constanța, Focșani, Galați, T.-Măgurele, Tulcea și R.-Vâlcea.
- Se atrage atențiunea d-lor acționari asupra articolelor 47, 49 și 51 din Statute.
- Dacă în ziua de 6 Martie 1916, nu se va prezenta numărul cerut de acționari și mandatar, adunarea se va amăna pentru ziua de 13 Martie 1916, când se va ține în același local, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi, oricare ar fi numărul acționarilor prezenți.
- În acest caz însă, depunerile acțiunilor se vor putea continua până la 8 Martie 1916, oarele 5 seara.

Consiliul de administrație.

Bilanțul General

Incheiat la 31 Decembrie 1915.

ACTIV		PASIV	
Cassa	2.424.722.74	Capital	10 000 000.—
Imobile { Urbane, Rurale	906.409.65	Fond de rezervă	1.042.379.67
{ Breaza	159.000.—	" " " special	650.000.—
{ Fabr. Române Unite	590.000.—	" " " dispoziție	60.000.—
Mobiliarul sucursalelor	16.955.—	" " " variațiuni Ef. publice	355.000.—
Ef. publ. și Act. { In casă	796.925	" " " de amort. Localul Băncii	230.000.—
{ angajate 4.054.300	—	" " " Fabrica Breaza	140.000.—
{ nominal 4.851.225 real	4.761.819.—	Rezerva creanțelor în lichidare	357.404.75
Ef. comerciale { In portofoliu	9.277.838.04	Casa de pensii a funcț. bănci	284.181.28
{ reescontate	30.510.662.15	Credit Funciar Urban (Imobile)	12.164.36
Conturi curente debitoare	13.946.785.16	Depuneri spre fructificare	10.987.201.50
Diferite conturi de valori	460.068.15	Diversi efecte reescontate	30.510.662.16
Conturi de ordine	26.175.795.80	Conturi curente creditoare	7.322.469.61
		Conturi de ordine	26.175.795.80
		Dobânzi și beneficii cuvenite anului 1916	175.430.30
			88.252.689.42
		Profit și Pierdere	977.366.27
			89.280.055.69
	89.280.055.69		89.280.055.69

Președintele Consiliului de Administrație,
C. P. Olănescu.

Directorul,
Gr. Călinescu.

Șeful Serv. Contabilității,
Sp. Iacobescu.

Profit & pierdere.

Incheiat la 31 Decembrie 1915.

DEBIT.		CREDIT.	
Cheltuieli generale	597.215.19	Dobânzi și beneficii diverse	2.146.079.52
Amortisări:		Arenzii și concesiuni	68.500.—
Creanțe	374.921.51		
Fond de dispoziție	60.000		
" " amort. Breaza	20.000		
" " rezervă special	50.000		
Fond variațiuni Ef. publ.	135.076.55		
	265.076.55		
	639.998.06		
	1.237.213.25		
Beneficiu net.	977.866.27		
	2.214.579.52		2.214.579.52

Președintele Consiliului de Administrație,
C. P. Olănescu.

Directorul,
Gr. Călinescu.

Șeful Serv. Contabilității,
Sp. Iacobescu.

COVOARE
LINOLEUM
PERDELE

TELLMANN & SPEIL
Târgul Grăului nr. 8.

Ingrijim și așezarea de Linoleum cu lucrători experți
Lucrările de Linoleum în Hotel Coroana sunt executate de firma de sua.

Cetățenii își pot procura
albituri de eană de lână curată,
bumbac, mătasa, Veste de lână,
ciorapi, ganache, pulpiere, ciugă-
toare și capoturi convenabile din de-
positul al Fabricii de împlatit și tri-
cotaj.

George Foith & Com.
2-5 Strada Porți 24.

Ionel Ciucășel
croitor de haine bărbătești
Brașov,
Târgul Florilor 18.
56 59

De vânzare
36 Porci grași de
câte 170 Klg. porcul.
Se pot vedea la
Găspăr Iozsef în
Hegig (Hidvég.)
Stația Călei ferate Feldioara.

Abonați
GAZETA TRANSILVANIEI

Aitoli de viie
soiu american net-d și
cu rădăcini diferite so-
iuri, garantând pentru
veritabilitatea lor, fur-
nizează în asortimen-
tul cel mai bogat cu-
noscuta și încrezută
firmă
„Kisköktü lö-
menti első szö-
lőltvány telep”
Proprietar:
Frideric Caspari
Mediaș. (Medgyes)
com. Târnava-mare (N. Kük-m.)
Cereși preț curent ilustrați
Acest preț curent cuprinde toate scri-
sorile de recunoștință soșite din dife-
rite regiuni ale țării, în consecință în-
nainte de a face comanda ori-care pro-
prietar de vie poate cere informații
verbale sau în scris dela persoane cu-
noscute relativ la încrederea de care
se bucură numita p'pinieră.

Subscriba se recomandă, ca mij-
locitoare la cumpărarea și vân-
zarea de Case, pământuri, Vile,
grădini, precum și prăvăli și lo-
cuințe. Serviciu real.
Marie Friedmann
Șirul livadel Nr. 2 Tel. 45.
6-15

TIPOGRAFIA
H. MURESIANU:
BRANISCE
& COMP
STRADA PRUNDULUI 18.

Modern aranjată
în casele proprii,
asortată cu tot
felul de caractere
de litere nouă, stă
la dispoziția onor.
clienți, cari doresc
vre-o tipăritură ca
Bilete de vizită,
Bilete de logodnă,
Bilete de nuntă,
sau: cărți de școală,
tipărituri de bancă
etc. Ori ce fel de
tipărituri se execută
prompt și iute.

Aviz.
Am onoarea a aduce la cunoș-
tința Onor. dăme că am strămutil
Magazinul cu Corsete
din Budapesta la Brașov.
Comande pentru tot felul de
corsete, legături de stomac se ex-
cută cu acurateță și prompt.
De o cercetare numeroasă se roagă
Fejér Lakabné
Strada porți 36.
16-75

Anunțuri
primește Administrațiunea
Gazetei Transilvaniei
cu prețurile cele mai
MODERATE.